

Wat is MCDD?

MCDD is de afkorting van de Engelse term *Multiple Complex Developmental Disorder*. In het Nederlands: Meervoudige complexe ontwikkelingsstoornissen.

Deze stoornis wordt beschouwd als een variant van bepaalde autistische stoornissen. MCDD is nog niet officieel opgenomen in het algemeen gebruikte psychiatrisch handboek (de DSM), maar wordt als beschrijving van bepaalde psychiatrische problemen van kinderen al wel regelmatig door kinder- en jeugdpsychiaters gebruikt.

Regulatieproblemen

Hoewel MCDD wordt beschouwd als een variant van het autisme of PDD-NOS, staan bij kinderen met MCDD niet de contactproblemen op de voorgrond maar de problemen bij het reguleren van emoties en gedachten.

Een beetje angst ontaardt bij hen meteen in paniek, een beetje boosheid wordt razernij. Hun veel te sterke fantasie zorgt ervoor dat hun gedachten met hen op de loop kunnen gaan, waardoor fantasie en werkelijkheid niet meer uit elkaar worden gehouden. Soms vertellen ze over 'stemmetjes' of 'mannetjes' in hun hoofd die hen regeren zonder dat ze zich daartegen kunnen verzetten. Het regulatiemechanisme, de innerlijke thermostaat die emoties en gedachten in evenwicht houdt, werkt bij hen kennelijk minder goed.

Zicht op sociale verhoudingen

Kinderen met MCDD nemen wel initiatieven tot contact met anderen, maar missen vaak het vermogen sociale verhoudingen goed te doorzien. In de geborgenheid en veiligheid van een één-op-één-relatie met een volwassene kunnen ze vaak redelijk functioneren. Het gaat mis zo gauw de situatie complexer of minder overzichtelijk wordt.

Op het schoolplein, in de winkel, op het verjaardagspartijtje, op het familiefeest ontspreken deze kinderen heel snel en reageren dan met angst of woede.

Er is nog weinig specifiek onderzoek gedaan naar de oorzaken van MCDD. Aangenomen wordt dat het te maken heeft met een stoornis in de informatieverwerking in de hersenen in combinatie met reacties op prikkels uit de omgeving. Niet onmogelijk is dat er net als bij autisme sprake is van een erfelijke component.

Gevolgen voor het kind

Een kind met MCDD heeft er extreem veel moeite mee om de wereld als een veilige plaats te ervaren. Alles is erop gericht om de angst te beteugelen. De ontwikkeling op diverse leefgebieden kan hier ernstig onder lijden.

Gevolgen voor het gezin

Omdat het gedrag van kinderen met MCDD in één-op-één relaties niet zo snel ontspoord, worden de problemen van ouders niet altijd even serieus genomen. Het beschermen van hun kind tegen te veel binnenkomende prikkels kan worden opgevat als overbezorgdheid.

De symptomen van MCDD zijn te verdelen in drie groepen.

1. Stoornissen in de regulatie van affecten (angst en agressie: angst schiet door in paniek, boosheid in woede)

- intense angst of gespannenheid
- vreesachtigheid of fobie (ziekelijke vrees), meestal voor ongebruikelijke situaties of voorwerpen
- paniekaanvallen of 'overspoeld worden door primitieve angsten'
- momenten of periodes van gedragsmatige terugval met driftbuien of primitieve woedeaanvallen
- uitgesproken emotionele en stemmingsschommelingen zonder duidelijk aanwijsbare aanleiding
- frequente oninvoelbare, bizarre angstreacties

2. Stoornissen in de gevoeligheid voor sociale signalen en stoornissen in het sociale gedrag in relatie tot leeftijdgenoten en volwassenen

- sociale desinteresse, vermijding van sociale contacten of grenzeloze contactname, ondanks aanwezige sociale vaardigheden
- ontbreken van bestendige relaties met leeftijdgenoten
- aanklappende 'haat-liefderelaties', met name met volwassenen (in het bijzonder ouders/primaire verzorgers)
- diep gebrek aan empathie en het vermogen om zich te verplaatsen in de gedachten en gevoelens van anderen

3. Stoornissen van het denken (onnavolgbaar van de hak op de tak springen, bizarre fantasieën, geheel opgaan in fantasieën, moeite hebben met het onderscheid tussen fantasie en werkelijkheid)

- onlogische gedachtengang of plotselinge onnavolgbare gedachtesprongen (magisch denken, neologismen, bizarre gedachten)
- verwarring tussen fantasie en realiteit
- gemakkelijk verward raken (moeite met het begrijpen van wat er om hen heen gebeurt)
- overwaardige gedachten (grootheidsideeën, verhoogde achterdocht, overgeënvolveerd raken in fantasiefiguren, imaginaire vrienden)

Diagnose

De diagnose MCDD wordt gesteld door een kinder- en jeugdpsychiater aan de hand van gegevens van de ouders, gesprekken met het kind en informatie van andere hulpverleners.

MCDD is nog niet officieel opgenomen in de DSM-IV (een internationaal erkend classificatiesysteem van stoornissen). Wel wordt het al regelmatig door kinder- en jeugdpsychiaters gebruikt als beschrijving van bepaalde psychiatrische problemen bij kinderen.

Naar verwachting wordt MCDD in 2011 opgenomen in de vijfde, herziene versie van de DSM.

Er is helaas geen therapie die de stoornis opheft. Wel kan een speciale opvoeding met veel consequente en wijze leiding de problemen meestal binnen de perken houden. Dit vraagt echter een constante aandacht van de omgeving, waardoor het opvoeden van deze kinderen een uitputtende bezigheid is.

Ouders van kinderen met MCDD moeten altijd proberen hun eigen emoties niet te tonen, vooruit te denken over gebeurtenissen en bedacht te zijn op ongeremde reacties. Zij moeten zichzelf een manier van opvoeden aanleren waarin verduidelijking en begrenzing een tweede natuur wordt. Het regulatiemechanisme dat zorgt voor evenwicht in emoties en gedachten moet bij kinderen met McDD als het ware van buitenaf worden aangedragen. Medicatie kan soms nodig zijn om de angsten binnen de perken te houden.

Hulp en begeleiding

De opvoeding van kinderen met MCDD kan voor ouders uitputtend zijn. Ouders hebben bij de omgang met de ernstige problemen van hun kind dringend behoefte aan deskundige begeleiding van een kinder- en jeugdpsychiater, vaak in samenwerking met een gezinsbegeleider. Behandeling is gericht op het geven van structuur, het voorkómen en dempen van de angsten en het bevorderen van de gezonde ontwikkeling.

Zelfstandigheid

Bij jongeren met McDD is de puberteit een spannende fase, omdat met name in die periode het gevaar voor een psychotische ontwikkeling niet denkbeeldig is.

In de volwassenheid luwen de heftige emotionele uitschieters bij het merendeel van deze kinderen, maar zij blijven veelal afwijkend in het sociale contact en dikwijls ook in het denken. In veel gevallen zullen zij aangewezen blijven op hulp en begeleiding, met name bij wonen en werken.